

**AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
IM. EUGENIUSZA PIASECKIEGO W POZNANIU**

Filia w Gorzowie Wielkopolskim

Kierunek: Dietetyka

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: **MIKROBIOLOGIA OGÓLNA I ŻYWNOŚCI**

Kod przedmiotu: **ZWKF_DT_1_O_C.15_s**

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot/moduł: **Zakład Nauk Biologicznych**

Osoba odpowiedzialna za kartę – koordynator przedmiotu:

dr Wojciech Gruszka

Osoby prowadzące przedmiot:

1. dr Wojciech Gruszka
2. dr Joanna Ostapiuk-Karolczuk

Data opracowania: **29.09.2023 r.**

1. Podstawowe informacje

Forma studiów	studia stacjonarne			
Stopień studiów	studia pierwszego stopnia			
Profil	praktyczny			
Specjalność	wszystkie			
Rok studiów / semestr	rok 2, semestr 3			
Status przedmiotu	obowiązkowy			
Język przedmiotu	polski			
Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	seminaria	inne
Wymiar zajęć	30	30		
Liczba punktów ECTS	5			

2. Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie się z budową, systematyką i procesami życiowymi mikroorganizmów chobotwórczych i komensali, oraz ich rolą w kształtowaniu jakości żywności.
C2	Zrozumienie wpływu mikroorganizmów występujących w żywności na zdrowie i jakość życia ludzi.

3. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:

- wiedza z mikrobiologii w zakresie programu liceum ogólnokształcącego,
- wiedza z biologii z pierwszego roku studiów.

4. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych:

Symbol	Efekty uczenia się dla przedmiotu Po zrealizowaniu przedmiotu student:	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Odniesienie do charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 6)
EK1	ma ogólną wiedzę o morfologii i funkcjonowaniu organizmów patogennych (bakterii i wirusów) występujących w organizmie ludzkim, surowcach i produktach spożywczych.	K_W07	P6S_WG
EK2	potrafi ocenić wyniki podstawowych badań laboratoryjnych pacjentów jak i produktów spożywczych, a także wykonać posiewy bakteryjne, przeprowadzić hodowle wyizolowanych kolonii bakterii oraz dokonać ich identyfikacji w celu wykonania podstawowej diagnostyki mikrobiologicznej; potrafi na podstawie wyników badań, podjąć odpowiednie kroki zaradcze w zakresie postępowania dietetycznego.	K_U06	P6S_UW
EK3	przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	K_K05	P6S_KK P6S_KR

5. Treści programowe

WYKŁADY		
Lp.	Tematyka zajęć Opis szczegółowych bloków tematycznych	Liczba godzin
W1	Mikrobiologia jako dziedzina. Budowa i morfologia bakterii.	2
W2	Ekologia bakterii.	2
W3	Mikroorganizmy siedlisk naturalnych.	2
W4	Człowiek jako siedlisko życia mikroorganizmów.	2
W5	Sposoby eliminacji drobnoustrojów w pomieszczeniach.	2
W6	Metody eliminacji drobnoustrojów w żywności.	2
W7	Bakteryjne zakażenia układu pokarmowego.	2
W8	Charakterystyka mikroorganizmów chorobotwórczych.	2
W9	Wykorzystanie mikroorganizmów w produkcji żywności.	2
W10	Fermentacje – rodzaje i charakterystyka.	2
W11	Mikrobiologia wybranych produktów spożywczych.	2
W12	Probiotyki.	2
W13	Grzyby, wirusy, priony, toksyny sinicowe.	2
W14	Antybiotyki i antybiotykooporność.	2
W15	Nadzór nad jakością i bezpieczeństwem żywności.	2
	Razem	30
ĆWICZENIA		
Lp.	Tematyka zajęć Opis szczegółowych bloków tematycznych	Liczba godzin
ĆW1	Omówienie zagadnień związanych z prowadzeniem ćwiczeń (forma zaliczenia, opis ćwiczeń, procedury BHP, organizacja laboratorium mikrobiologicznego). Rodzaje technik mikroskopowania.	2
ĆW2	Charakterystyka podłoży mikrobiologicznych, omówienie podłoży używanych na ćwiczeniach, charakterystyka kolonii bakteryjnych, szybkie testy biochemiczne.	2
ĆW3	Podstawy barwienia bakterii, barwienie pozytywne proste, barwienie negatywne, barwienie pozytywno-negatywne	2
ĆW4	Barwienie pozytywne złożone (Grama), test ruchliwości bakterii metodą wiszącej kropli.	2
ĆW5	Wpływ czynników środowiskowych na mikroorganizmy. Zmodyfikowana próba reduktazowa, oddychanie bakterii glebowych.	2
ĆW6	Badanie mikrobiologiczne czystości pomieszczeń, metody dezynfekcji.	2
ĆW7	Działalność fermentacyjna mikroorganizmów. Rodzaje fermentacji.	2
ĆW8	Podstawowe techniki pracy z mikroorganizmami – typy posiewu, hodowle. Rodzaje podłoży mikrobiologicznych. Cechy morfologiczne mikroorganizmów – metodyka barwienia Grama, posiew na ruch.	2

ĆW9	Wykonanie rozcieńczeń dziesiętnych. Obliczanie liczby kolonii na przykładzie jogurtu.	2
ĆW10	Charakterystyka i metody identyfikacji wybranych bakterii z rodziny <i>Enterobacteriaceae</i> – posiew wymazów kału. Badanie nosicielstwa w kierunku <i>Salmonelli</i> , zasady posiewu na krótki szereg biochemiczny ze szczepów wzorcowych	2
ĆW11	Odczytanie szybkiego szeregu biochemicznego, posiew wybranych kolonii z podłoży różnicujących.	2
ĆW12	Metody badań produktów spożywczych zakażonych grzybami pleśniowymi.	2
ĆW13	Badanie czystości wody na obecność <i>Escherichia coli</i> metodą fermentacyjno-probówkową, badania mikrobiologiczne żywności.	2
ĆW14	Badanie czystości wody na obecność <i>Escherichia coli</i> metodą fermentacyjno-probówkową, badania mikrobiologiczne żywności. Kolokwium teoretyczne.	2
ĆW15	Kolokwium praktyczne.	2
	Razem	30

6. Metody dydaktyczne

M1	Wykład multimedialny.
M2	Dyskusja.
M3	Studium przypadku.
M4	Metody poszukujące (ćwiczeniowo-praktyczne): laboratoryjne, obserwacje.

7. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	60
Kolokwium praktyczne	3
Kolokwium teoretyczne	3
Egzaminy w sesji	3
Godziny bez udziału nauczyciela wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć	20
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń	10
Przygotowanie do zaliczenia	10
Przygotowanie do egzaminu	16
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	125
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	5

8. Metody oceny

a. Ocena formująca

F1	Kolokwium teoretyczne – pytania otwarte.
F2	Kolokwium praktyczne.
F3	Obserwacja studentów podczas zajęć.

b. Ocena podsumowująca

P1	Egzamin końcowy – test, pytania zamknięte.
----	--

c. Warunki zaliczenia przedmiotu

- obecność na zajęciach zgodnie z regulaminem studiów;
- uzyskanie oceny pozytywnej z kolokwium teoretycznego i praktycznego;
- warunkiem podejścia do egzaminu jest pozytywna ocena z kolokwium teoretycznego i praktycznego;
- uzyskanie oceny pozytywnej z egzaminu.

9. Kryteria oceny

Efekt uczenia się EK1	
na ocenę 2	Student nie posiada wiedzy o morfologii i fizjologii mikroorganizmów komensali i patogenów występujących w organizmie człowieka.
na ocenę 3	Student posiada ogólną wiedzę o morfologii i fizjologii mikroorganizmów patogennych i komensali występujących w organizmie ludzkim.
na ocenę 4	Student posiada ogólną wiedzę o morfologii i fizjologii mikroorganizmów patogennych występujących w organizmie ludzkim oraz zna mikroorganizmy występujące w żywności.
na ocenę 5	Student posiada ogólną wiedzę o morfologii i funkcjonowaniu mikroorganizmów patogennych występujących w organizmie ludzkim oraz zna mikroorganizmy występujące w żywności; zna choroby człowieka wywoływane przez mikroorganizmy patogene oraz sposoby ich niszczenia.
Efekt uczenia się EK2	
na ocenę 2	Student nie potrafi ocenić wyników ani przeprowadzić diagnostycznych badań laboratoryjnych próbek kału ludzkiego na obecność bakterii z rodziny Enterobacteriaceae w tym szczególnie z rodzaju <i>Salmonella</i> , <i>Klebsiella</i> i <i>Escherichia</i> .
na ocenę 3	Student potrafi wykonać prawidłowo badanie mikrobiologiczne próbek kału ludzkiego stosując odpowiednie techniki posiewu oraz dobierając odpowiednie podłoża mikrobiologiczne na każdym etapie badania.
na ocenę 4	Student potrafi ocenić i prawidłowo wykonać badanie mikrobiologiczne próbek kału ludzkiego; jak również prawidłowo przeprowadza analizę żywności. Wyhodowane kolonie patogenów potwierdza wykonaniem preparatu mikroskopowego barwionego metodą Grama.
na ocenę 5	Student sprawnie dokonuje oceny wyników mikrobiologicznych badań żywności oraz próbek kału pacjentów a także prawidłowo wykonuje te badania stosując odpowiednie metody. Ponadto dopełnia diagnostykę wykonując preparaty mikroskopowe.
Efekt uczenia się EK3	
na ocenę 2	Student nie stosuje się do powszechnie stosowanych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, którymi między innymi jest: zakładanie odzieży ochronnej, dezynfekcja rąk i powierzchni roboczej w laboratorium.

na ocenę 3	Student zakłada odzież ochronną. Dbą o czystość miejsca pracy myjąc narzędzia i blat stanowiska roboczego.
na ocenę 4	Student w laboratorium pracuje w odzieży ochronnej, zachowuje czystość stanowiska pracy oraz dba o dezynfekcję powierzchni roboczej, narzędzi oraz rąk stosując specjalistyczne preparaty oraz naświetlanie promieniami UV.
na ocenę 5	Student dokonuje dezynfekcji rąk i powierzchni stanowiska roboczego przed i po skończonej pracy. Stosuje odzież ochronną oraz wykonuje wszystkie czynności mające na celu zapobieganiu transmisji patogennych drobnoustrojów z badanych próbek materiału biologicznego poza laboratorium, ograniczając maksymalnie zainfekowanie innych osób. Właściwie przekazuje badane próbki do utylizacji.

10. Macierz realizacji przedmiotu

Efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody dydaktyczne	Sposoby oceny
EK1	K_W07	C1, C2	W1–W15, ĆW1–ĆW14	M1, M3	F1, F2, P1
EK2	K_U06	C2	ĆW2–ĆW14	M4	F1, F2, P1
EK3	K_K05	C2	ĆW2–ĆW14	M4	F3

11. Wykaz piśmiennictwa

a. Piśmiennictwo podstawowe

1.	<i>Krótkie wykłady Mikrobiologia</i> . K. Graeme-Cook, R. Killington, J. Nicklin. PWN 2021.
2.	Wojtatowicz M., Stempniewicz R., Żarowska B. (red), <i>Mikrobiologia żywności. Teoria i ćwiczenia</i> , Wrocław 2009.
3.	Wojtatowicz M., Stempniewicz R., Żarowska B., Rymowicz W., Robak M., <i>Mikrobiologia ogólna</i> , Wrocław 2008.
4.	<i>Mikrobiologia techniczna tom 1 i 2</i> . Praca zbiorowa. PWN 2013.

b. Piśmiennictwo uzupełniające

1.	Żakowska Z., Stobińska H., <i>Mikrobiologia i higiena w przemyśle spożywczym</i> , Łódź 2000.
2.	Błazejak S., Gientka I., <i>Wybrane zagadnienia z mikrobiologii żywności</i> , Warszawa 2010.

12. Zatwierdzenie karty przedmiotu do realizacji

.....
(miejsowość, data)

(kierownik zakładu)

(dziekan wydziału)

Przyjmuję do realizacji (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)